

Planbureau voor de Leefomgeving

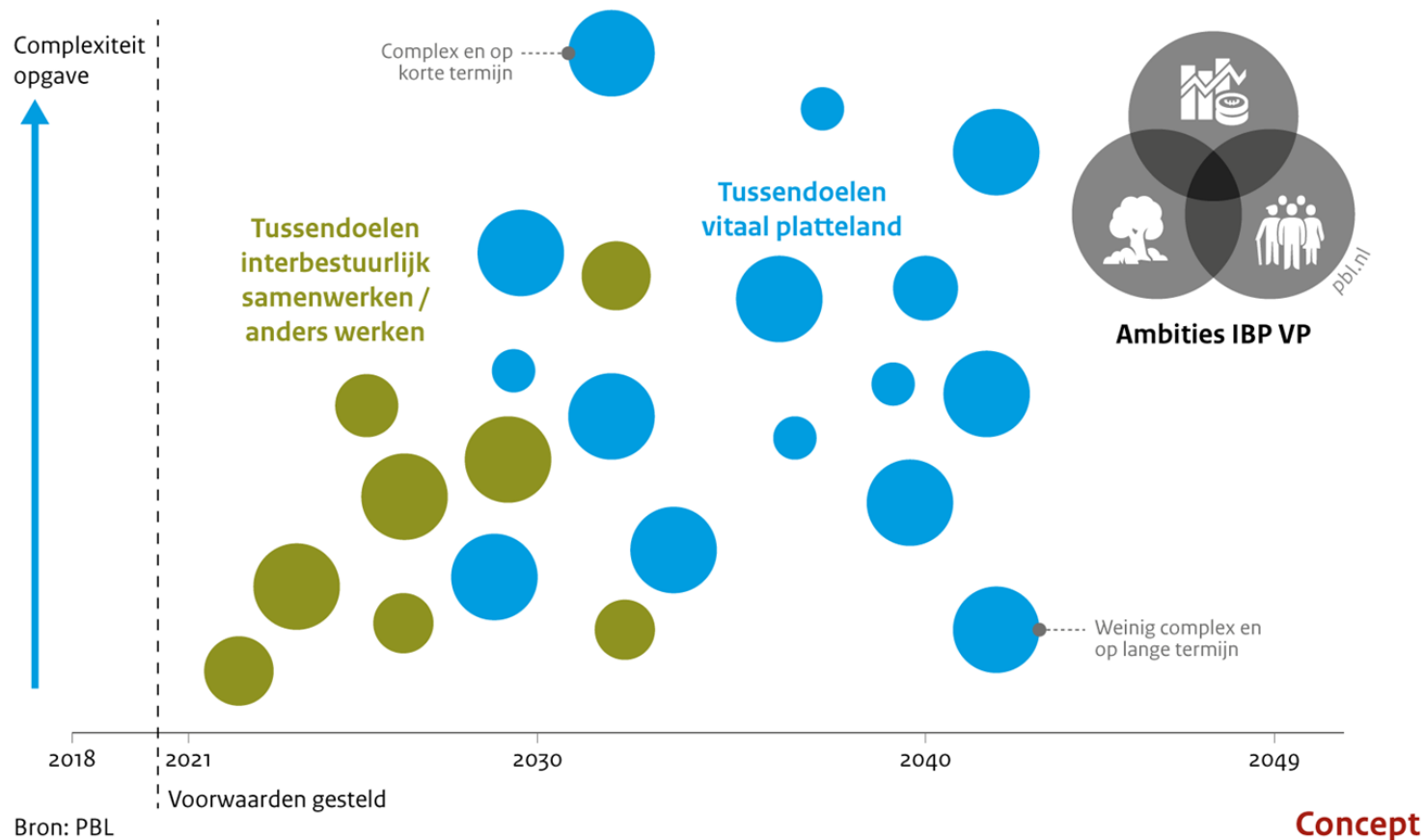
Lerende evaluatie IBP Vitaal Platteland werkplaats Aldeboarn / De Deelen

PBL / VU

Hiddo Huitzing, 28-11-2019

Conceptualisering IBP VP: Grote ambities, beperkte doorlooptijd

Interbestuurlijk samenwerken naar een vitaal platteland in complexe context

IBP Vitaal Platteland: een beleidsexperiment

Twee grote veranderingen tegelijkertijd

- A. Transitie vitaal platteland
 - B. Interbestuurlijk samenwerken 'plus'
- › IBP Vitaal platteland 'komt erbij' (beschouwd / onbeschouwd beleid)

Verwondering (1)

'Het moet uit de regio komen, maar het moet wel gebeuren!'

- *De brede ambitie van economisch vitaal, ecologisch duurzaam en leefbaar lijkt vooral te draaien om 'goed boeren in een natuur-rijk en mooi landschap'.*
- *Vormt dit voldoende basis voor de beoogde transitie? Waar ligt de balans tussen samenwerken en transitie?*

A-1 Observatie: "Vitaal platteland" = ...

Nationaal Programma
RES Regionale
Energie
Strategie

- › Energietransitie
- › Klimaatadaptatie/-mitigatie
- › Demografische ontwikkelingen
- › Natuurontwikkeling (inc stikstof & recreatie)
- › Naar een duurzame landbouw en circulaire economie
- › Leefbaarheid
- › Regionale economie

Interbestuurlijk samenwerken/anders werken

- › Veel energie, er gebeurt veel!
- › Verbinders: een uitkomst, eindelijk contact met het Rijk!
- › IBP VP soms katalysator van (meer) coördinatie in de regio en soms alleen bron van €'s.
- › Betrekken relevante spelers, goede voorbeelden, ook:
 - (soms) waar zijn de burgers?
 - (soms) waar zijn de overheden?
- › Anders werken ook binnen overheden, goede voorbeelden, ook: verkokering en gesloten deuren

Werken als één overheid – Rijk vs regio

- > Rijk en regio schakelen niet soepel
 - “Het Rijk heeft moeite om concreet genoeg te worden en de regio heeft moeite om abstract genoeg te worden.”
- > Rijk
 - Gezamenlijk gesprek op programmaniveau vooral invulling Rijksrol (financiën)
 - Rijk wil niet als bovenmeester overkomen (maar doet dat wel)
 - Een overheid betekent ook dat Rijk over de brug moet komen
 - Waar is het bedrijfsleven op Rijks- en programmaniveau?

Werken als één overheid – regio vs Rijk

- > Rijk en regio schakelen niet soepel
 - “Het Rijk heeft moeite om concreet genoeg te worden en de regio heeft moeite om abstract genoeg te worden.”

- > Regio
 - Gezamenlijk gesprek op programmaniveau vooral invulling Rijksrol (financiën)
 - Eigenaarschap verandering bij de koepels, niet bij (alle) provincies, gemeenten, waterschappen of maatschappelijke partners
 - Overstijgend denken soms lastig voor medeoverheden
 - Welk toekomstbeeld hebben de overheden en maatschappelijke partners samen? Wat is een vitaal platteland?

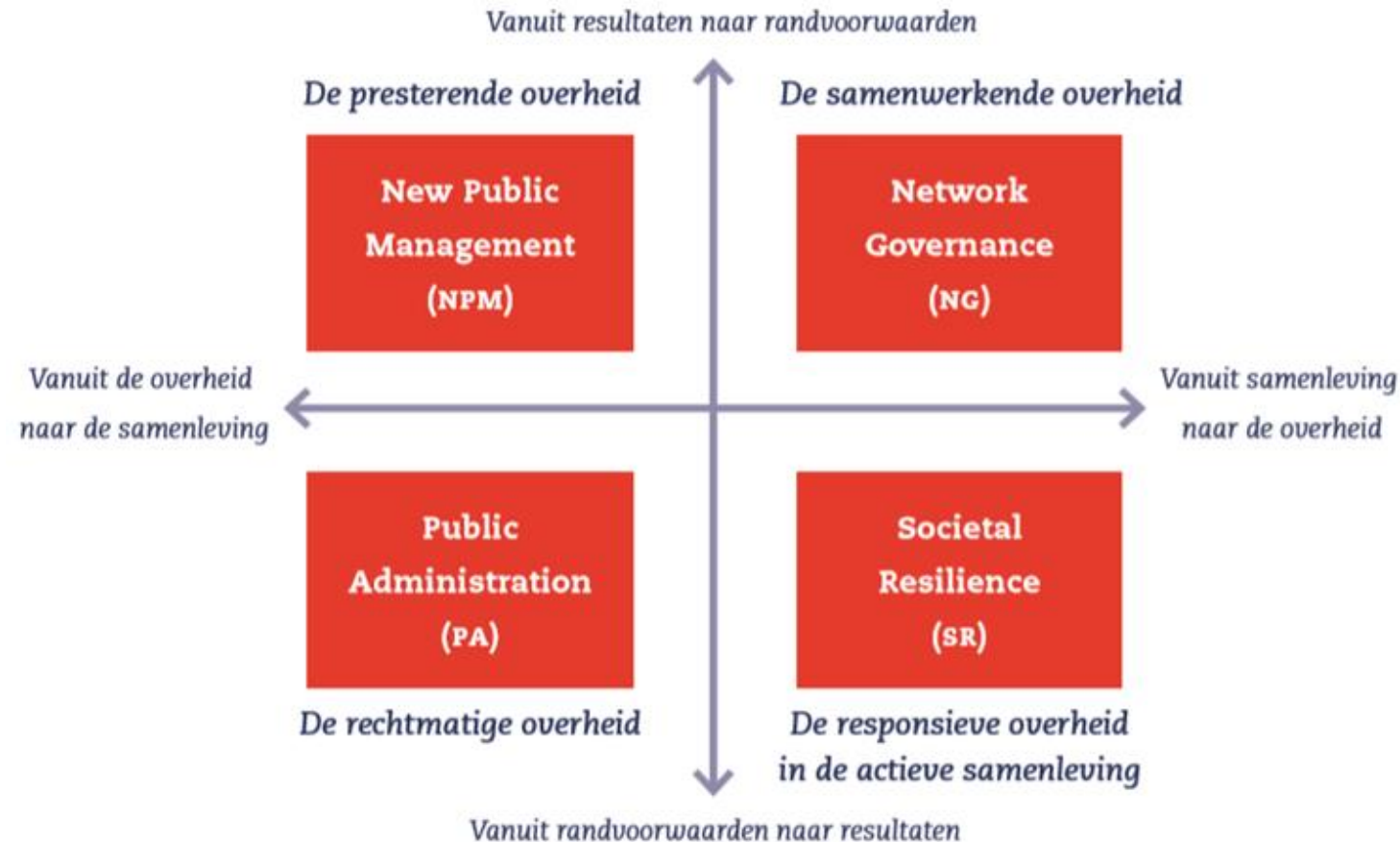

Verwondering (2)

'Het moet uit de regio komen, maar het moet wel gebeuren!'

- *Gezien vanuit een systeemperspectief lijkt de benadering van het interbestuurlijk samenwerken/anders werken van het programma 'laat duizend bloemen bloeien' in de gebieden.*
- *Hoe werkt sturen op kwaliteit vanuit (bottom-up) gelijkwaardigheid? Wie kan sturen?*

Interbestuurlijk samenwerken / anders werken

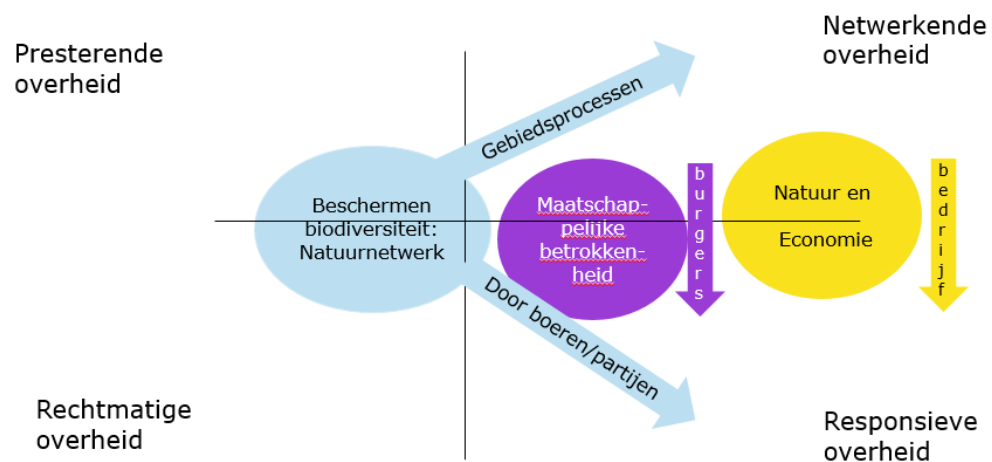

Figuur 2 Vier vormen van overheidssturing (zie: Van der Steen et al, 2014).

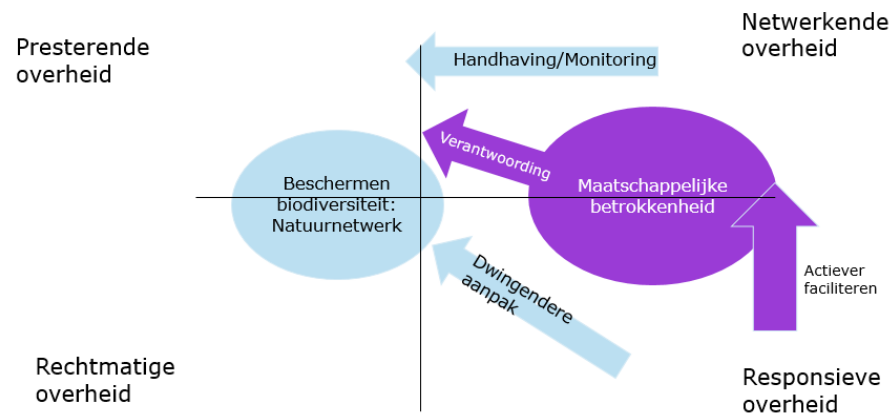
Wat betekent dit voor de toekomst?

- › Wat kan het programma nog aan meerwaarde winnen voor de gebieden?
- › Wat betekent dit voor de rollen van de overheden?

Rol provincie natuurbeleid '12-'16 (multi-actor)

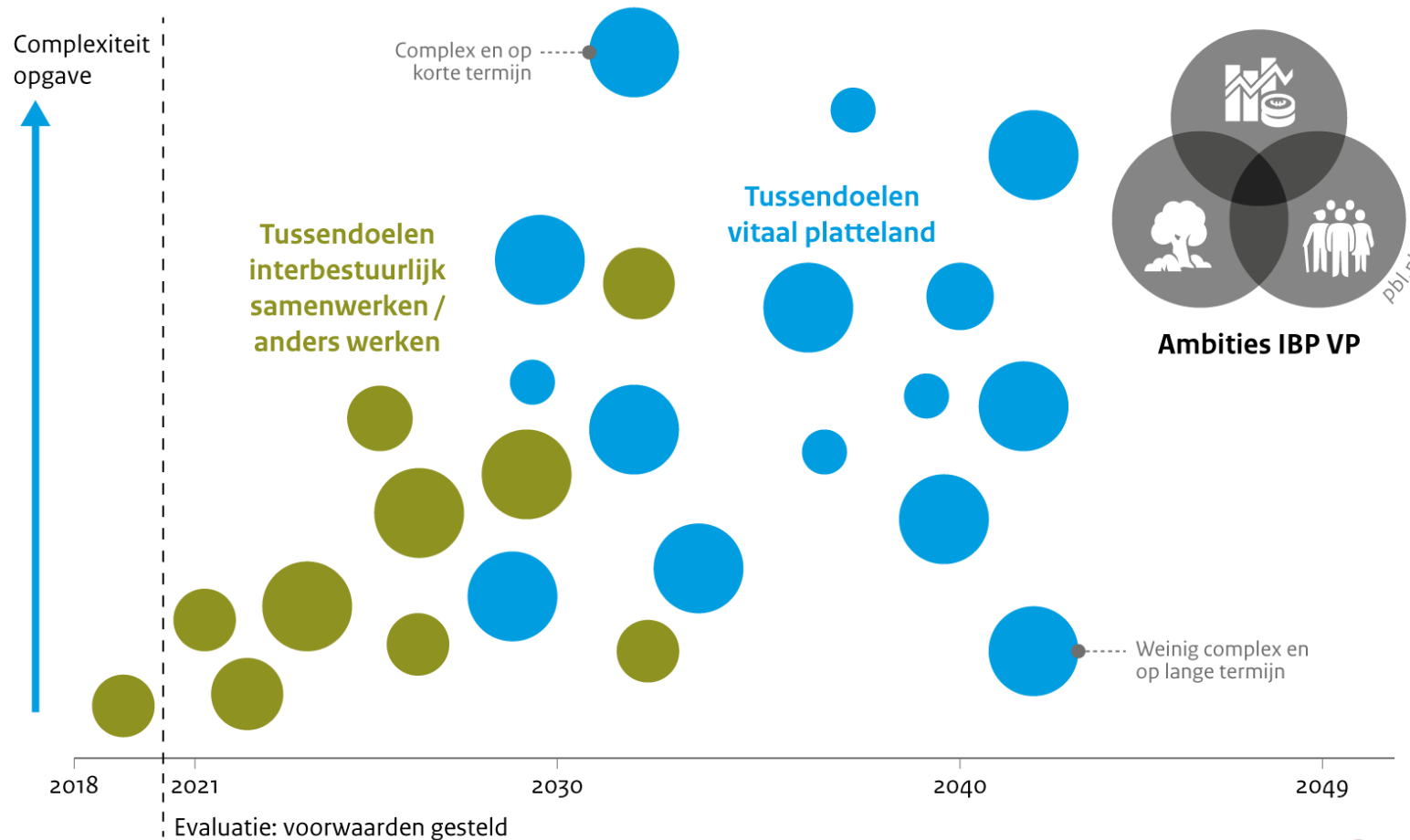

Rol provincie natuurbeleid na 2016 (multi-actor)

Welke tussendoelen zijn te plaatsen in het schema?

Interbestuurlijk samenwerken naar een vitaal platteland in complexe context

Bron: PBL

Concept